

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและการสุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น ป.5 และ ป.6 ปีการศึกษา 2527 ในโรงเรียนประถมศึกษาของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล รวม 752 โรงเรียน

1.2 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเปิดสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากประชากรในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 50 ของแต่ละจังหวัด ได้โรงเรียน 377 โรงเรียน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบและกำหนดเป้าหมายจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 30 ของจำนวนโรงเรียนแต่ละจังหวัด ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืน 271 โรงเรียน นำแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นไปหาความถี่ในการเปิดสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยกำหนดไว้ว่าจะศึกษาแขนงงานละ 1 กลุ่มงาน ซึ่งเป็นกลุ่มงานที่มีโรงเรียนเปิดสอนมากที่สุดในแขนงงานนั้น ๆ แต่ต้องเปิดสอนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของโรงเรียนที่ได้รับแบบสอบถามคืน ปรากฏว่าได้กลุ่มงานเลือก 4 กลุ่มงาน จาก 249 โรงเรียน คือ งานอาหารและโภชนาการ งานการทำสวนผัก งานสาน และงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น

1.3 ตัวอย่างประชากร จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นข้อ 1.2 ได้ตัวอย่างประชากร เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนงานเลือกชั้น ป.5 และ ป.6 ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 720 คน แบ่งได้ดังนี้

1.3.1	ผู้บริหารโรงเรียน	249	คน
1.3.2	ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ	147	คน
1.3.3	ครูผู้สอนงานการทำสวนผัก	129	คน
1.3.4	ครูผู้สอนงานสวน	68	คน
1.3.5	ครูผู้สอนงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ ในท้องถิ่น	127	คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด

2.2 แบบสอบถามครูผู้สอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ทั้ง 4 งาน งานละ 1 ชุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยแยกแต่ละแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 หากทำร้อยละ สำหรับแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ

3.2 หากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับแบบสอบถามที่มีลักษณะ

เป็นมาตราส่วนประเมินค่า

3.3 หากอัตราส่วน สำหรับแบบสอบถามที่เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนต่อจำนวนนักเรียนของแต่ละงาน

สรุปผลการวิจัย

ผลของการวิจัย แยกตามประเภทผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากผู้บริหารโรงเรียน

1.1 สถานภาพส่วนตัว ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ

93.6 อายุระหว่าง 30 - 39 ปี ร้อยละ 43.7 มีอายุราชการตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

ร้อยละ 40.8 มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ร้อยละ 39.5 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 67.8 เคยได้รับการ

การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ร้อยละ 94.4 และมี

ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 71.7

1.2 โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ร้อยละ 67.8

1.3 ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจในการเลือกสอนงานเลือกในโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอน ร้อยละ 75.5

1.4 โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 48.5

1.5 โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้แผนการสอนงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของเขตการศึกษา 2 และกรมวิชาการ ร้อยละ 55.8

1.6 เหตุผลของผู้บริหารโรงเรียนในการเปิดสอนงานเลือก โรงเรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า มีครูที่สามารถทำการสอนได้ ร้อยละ 71.2 รองลงมาคือมีนักเรียนสนใจเรียน และเป็นนโยบายของโรงเรียน ร้อยละ 50.6 และ 48.9 ตามลำดับ

1.7 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากต่อการเปิดสอนงานเลือกในโรงเรียน ร้อยละ 71.2

1.8 เกณฑ์ที่โรงเรียนคำนึงถึงมากที่สุดในการเปิดสอนงานเลือก คือความรู้ของครูผู้สอนและความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

1.9 ผู้บริหารโรงเรียนพอใจในการสอนของครูมากที่สุดคือ การเอาใจใส่ต่อการสอนของครู รองลงมาคือการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติจริง และผู้บริหารพอใจในการเรียนของนักเรียนมากที่สุดคือการเอาใจใส่ต่อการเรียนและการปฏิบัติงานของนักเรียน ส่วนรายการที่ผู้บริหารพอใจน้อยคือการจำหน่ายผลผลิต

1.10 ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึกงานและอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 63.1 รองลงมาคือ การขาดครูที่มีความสามารถในการสอน ร้อยละ 60.5

2. ข้อมูลที่ได้จากครูผู้สอนงานเลือก งานอาหารและโภชนาการ งานการทำสวนผัก งานสาน และงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น

จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่เรียนงานเลือกต่าง ๆ แต่ละครั้งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 21 - 23 คน

2.1 ข้อมูลที่ได้จากครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ

2.1.1 ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ ส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 82.3 อายุระหว่าง 20 - 29 ปี ร้อยละ 41.6 และมีวุฒิทางการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง หรือ เทียบเท่า ร้อยละ 47.7

2.1.2 ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ ส่วนใหญ่เคยสอนกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ และสอนงานอาหารและโภชนาการมาก่อน ร้อยละ 73.1 และ 56.9 ตามลำดับ ในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาไม่เคยศึกษาเนื้อหาของงานนี้มาก่อน ร้อยละ 53.8 และเมื่อเป็นครูแล้วไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนงานนี้ ร้อยละ 79.2

2.1.3 ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ ส่วนใหญ่ศึกษาเนื้อหาของ งานนี้เพิ่มเติมจากใบความรู้ ร้อยละ 83.3 ครูสอนด้วยความสนใจและสมัครใจ ร้อยละ 53.8 และเห็นว่างานนี้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 60.0

2.1.4 ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ ส่วนใหญ่มีแผนการสอน มีกำหนดการสอน และมีเครื่องมือวัสดุการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ร้อยละ 96.2, 83.1 และ 77.7 ตามลำดับ ครูผู้สอนร้อยละ 70.0 คอบว่ามีหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ งานนี้ในปริมาณที่น้อย

2.1.5 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้โรงฝึกงานหรืออาคารเอนกประสงค์ สอนงานอาหารและโภชนาการ ร้อยละ 42.3 และครูผู้สอนร้อยละ 52.3 คอบว่าใน ท้องถิ่นมีบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับงานนี้ แต่ไม่มีสถานประกอบอาชีพอิสระ และไม่มีแหล่ง จำหน่ายผลผลิต ร้อยละ 70.8 และ 53.8 ตามลำดับ

2.1.6 อุปกรณ์การสอนงานอาหารและโภชนาการที่นักเรียนจำนวนมาก ใช้เรียนร่วมกัน คือ ครก และ เขียง คิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชั้น ค่อนักเรียน 20 คน และ 12 คน ตามลำดับ อุปกรณ์ที่มีอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชั้นค่อนักเรียน 1 คน คือจาน ช้อน ถ้วย

2.1.7 ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการพอใจสูงสุดต่อการปฏิบัติงาน ของนักเรียนในเรื่องการทำความสะดวกสถานที่ปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่การใช้และการ เก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้

2.1.8 เกี่ยวกับการเตรียมการสอน รายการที่ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการปฏิบัติได้สูงสุด คือการนำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

2.1.9 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการปฏิบัติได้สูงสุด คือการสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง รองลงมาคือ การสอนให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่ครูปฏิบัติได้ต่ำสุด คือการพานักเรียนไปศึกษาในสถานประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น

2.1.10 การวัดและการประเมินผล ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการให้ความสำคัญสูงสุดคือผลสำเร็จของงานที่นักเรียนทำ รองลงมาคือ การให้ความสำคัญต่อกระบวนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน

2.1.11 ครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ มีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ วัสดุฝึกงานมีไม่เพียงพอและบุปถุกรรมให้ความร่วมมือน้อย ร้อยละ 45.4 เท่ากัน

2.2 ข้อมูลที่ได้จากครูผู้สอนงานการทำสวนผัก

2.2.1 ครูผู้สอนงานการทำสวนผัก ส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 80.0 อายุระหว่าง 20 - 29 ปี และ 30 - 39 ปี ร้อยละ 42.6 เท่ากัน มีวุฒิทางการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ร้อยละ 56.5

2.2.2 ครูผู้สอนงานการทำสวนผัก ส่วนใหญ่เคยสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และสอนงานการทำสวนผักมาก่อน ร้อยละ 69.6 และ 60.0 ตามลำดับ ในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานบันการศึกษา ไม่เคยศึกษาเนื้อหาของงานนี้มาก่อน ร้อยละ 56.5 และเมื่อเป็นครูแล้วไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนงานนี้ ร้อยละ 79.1

2.2.3 ครูผู้สอนงานการทำสวนผัก ส่วนใหญ่ศึกษาเนื้อหาของงานนี้เพิ่มเติมจากเอกสารทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 77.4 ครูสอนด้วยความสนใจและสมัครใจ ร้อยละ 60.0 และเห็นว่างานเลือกนี้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 60.0

2.2.4 ครูผู้สอนงานการทำสวนผัก ส่วนใหญ่มีแผนการสอน มีกำหนดการสอน และมีเครื่องมือวัสดุการเรียนรู้อย่างเพียงพอ ร้อยละ 96.5, 76.5 และ 73.0 ตามลำดับ ครูผู้สอน ร้อยละ 80.0 คอบว่ามีหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานนี้ในปริมาณที่น้อย

2.2.5 ครูผู้สอนใช้แปลงเพศกร เป็นสถานที่สอนภาคปฏิบัติงานการทำสวนผัก ร้อยละ 93.1 ส่วนใหญ่มีพื้นที่กินสำหรับให้นักเรียนฝึกภาคปฏิบัติในอัตรา 1 - 2 ตารางเมตร ค่อนักเรียน 1 คน ร้อยละ 35.7 โรงเรียนมีแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรไค้ตลอดปี ร้อยละ 79.1 แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรไ้มาจากบ่อน้ำ ร้อยละ 67.8 ครูผู้สอนร้อยละ 72.2 คอบว่า ในท้องถิ่นมีบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับงานนี้ และในท้องถิ่นมีแหล่งจำหน่ายผลผลิตงาน การทำสวนผัก ร้อยละ 52.2 แต่ไม่มีสถานประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 52.2 เช่นกัน

2.2.6 อุปกรณการสอนงานการทำสวนผักที่นักเรียนจำนวนมากใช้เรียน ร่วมกัน คือเครื่องพ่นยาฆ่าแมลง พลับ และมิกคายหญ้า คิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชิ้น ค่อนักเรียน 51, 13 และ 12 คน ตามลำดับ ส่วนอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้เรียนในอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชิ้น ค่อนักเรียน 2 - 4 คน ไ้แก่ จอบขุด บัวรดน้ำ และส้อมพรวนดิน

2.2.7 ครูผู้สอนงานการทำสวนผักพอใจสูงสุดค่อนการปฏิบัติงานของนักเรียน ในเรื่องการบอกประโยชน์ของผักที่ปลูก รองลงมา คือการปลูก

2.2.8 เกี่ยวกับการเตรียมการสอน ครูผู้สอนงานการทำสวนผัก เข้าใจ รุคประสงค์ของงานที่สอนเป็นอันดับสูงสุด

2.2.9 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนงานการทำสวนผักปฏิบัติไ้ สูงสุด คือการสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง รองลงมาคือ การสอนให้นักเรียนทำงานเป็น กลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่ครูปฏิบัติไ้ต่ำสุด คือการเชิญวิทยากรที่เป็นบุคคลในท้องถิ่นมาช่วยสอน และการพานักเรียนไปศึกษาในสถานประกอบอาชีพอิสระ

2.2.10 การวัดและการประเมินผล ครูผู้สอนงานการทำสวนผักไ้ความ สำคัญสูงสุดค่อนผลสำเร็จของงานที่นักเรียนทำ รองลงมา คือการไ้ความสำคัญค่อนกระบวนการ ทำงานเป็นลำดับขั้นตอน

2.2.11 ครูผู้สอนงานการทำสวนผักมีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับวัสดุฝึกงาน มีไม่เพียงพอ ร้อยละ 57.4 รองลงมา คืออุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ และผู้ปกครองไ้ ความร่วมมือน้อย ร้อยละ 52.2 และ 41.7 ตามลำดับ

2.3 ข้อมูลที่ได้จากครูสอนงานสถาน

2.3.1 ครูสอนงานสถานส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 54.4 อายุระหว่าง 30 - 39 ปี ร้อยละ 49.1 และมีวุฒิทางการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ร้อยละ 50.9

2.3.2 ครูสอนงานสถานส่วนใหญ่เคยสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมาก่อน ร้อยละ 63.2 แต่ไม่เคยสอนงานสถานมาก่อน ร้อยละ 56.1 ในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ไม่เคยศึกษาเนื้อหาของงานนี้มาก่อน ร้อยละ 68.4 และเมื่อเป็นครูแล้วไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานสถาน ร้อยละ 78.9

2.3.3 ครูสอนงานสถานศึกษาเนื้อหาของงานเพิ่มเติมจากใบความรู้ ร้อยละ 82.5 ครูส่วนใหญ่สอนท่วงท่าความสนใจและสมัครใจ ร้อยละ 47.4 และเห็นว่างานนี้สอดคล้องกับท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 56.1

2.3.4 ครูสอนงานสถาน มีแผนการสอน มีกำหนดการสอน และมีเครื่องมือวัสดุการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ร้อยละ 93.0, 75.4 และ 66.7 ตามลำดับ ครูสอนงานสถาน ร้อยละ 70.2 ตอบว่ามีหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานนี้ในปริมาณที่น้อย

2.3.5 ครูสอนงานสถานใช้ห้องเรียนปกติเป็นสถานที่สอนงานสถาน ร้อยละ 68.3 และครูสอนงานสถาน ร้อยละ 82.5 ตอบว่าในห้องเรียนมีบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับงานนี้ แต่ไม่มีสถานประกอบอาชีพอิสระ และไม่มีแหล่งจำหน่ายผลผลิต ร้อยละ 80.7 และ 75.4 ตามลำดับ

2.3.6 อุปกรณ์งานสถานที่นักเรียนจำนวนมากใช้เรียนร่วมกัน คือ มีกเหลา มีกจักคอก และมีกเย้า คิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชิ้น ต่อนักเรียน 26, 20 และ 19 คน ตามลำดับ ส่วนอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้เรียนในอัตราส่วนน้อยที่สุด คือกรรไกร คิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชิ้น ต่อนักเรียน 4 คน

2.3.7 ครูสอนงานสถานพอใจสูงสุดต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนในเรื่องการเลือกวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เหมาะสมกับงานสถาน รองลงมา คือการใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้

2.3.8 เกี่ยวกับการเตรียมการสอน รายการที่ครูสอนงานสถานปฏิบัติได้สูงสุด คือการนำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน รองลงมาคือการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์

2.3.9 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนงานสานปฏิบัติได้สูงสุด คือการสอนให้นักเรียนไต่ลงมือปฏิบัติจริง รองลงมา คือการสอนให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่ครูปฏิบัติได้ต่ำสุด คือการพานักเรียนไปศึกษาในสถานประกอบการหรือพิพิธภัณฑ์

2.3.10 การวัดและการประเมินผล ครูผู้สอนงานสานให้ความสำคัญสูงสุดต่อผลสำเร็จของงานที่นักเรียนทำ รองลงมา คือการให้ความสำคัญต่อกระบวนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน

2.3.11 ครูผู้สอนงานสานมีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 64.9 รองลงมา คือวัสดุฝึกงานมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 54.4

2.4 ข้อมูลที่ได้จากครูผู้สอนงานประจักษ์ผู้เชี่ยวชาญเหลือใช้ในท้องถิ่น

2.4.1 ครูผู้สอนงานประจักษ์ผู้เชี่ยวชาญเหลือใช้ในท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 51.4 อายุระหว่าง 20 - 29 ปี และ 30 - 39 ปี ร้อยละ 45.0 เท่ากัน และส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ร้อยละ 44.0

2.4.2 ครูผู้สอนงานประจักษ์ผู้เชี่ยวชาญเหลือใช้ในท้องถิ่นส่วนใหญ่เคยสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และสอนงานประจักษ์ผู้เชี่ยวชาญเหลือใช้ในท้องถิ่นมาก่อน ร้อยละ 67.0 และ 52.3 ตามลำดับ ในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานบันการศึกษา ไม่เคยศึกษาเนื้อหาของงานนี้มาก่อน ร้อยละ 64.2 และเมื่อเป็นครูแล้วไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนงานนี้ ร้อยละ 82.6

2.4.3 ครูผู้สอนงานประจักษ์ผู้เชี่ยวชาญเหลือใช้ในท้องถิ่นส่วนใหญ่ศึกษาเนื้อหาของงานนี้เพิ่มเติมจากใบความรู้ ร้อยละ 77.1 ครูสอนด้วยความสนใจและสมัครใจ ร้อยละ 56.9 และเห็นว่างานนี้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในระแวกมาก ร้อยละ 54.1

2.4.4 ครูผู้สอนงานประจักษ์ผู้เชี่ยวชาญเหลือใช้ในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีแผนการสอน มีกำหนดการสอน และมีเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ร้อยละ 100, 82.6 และ 76.1 ตามลำดับ ครูผู้สอนร้อยละ 69.7 ตอบว่ามีหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานนี้ในปริมาณที่น้อย

2.4.5 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนปกติเป็นสถานที่สอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ในท้องถิ่น ร้อยละ 64.2 และครูผู้สอนร้อยละ 59.6 กล่าวว่าในท้องถิ่นมีบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับงานนี้ แต่ไม่มีสถานประกอบอาชีพอิสระและไม่มีแหล่งจำหน่าย ผลผลิต ร้อยละ 81.7 และ 83.5 ตามลำดับ

2.4.6 อุปกรณการสอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ในท้องถิ่นที่นักเรียนจำนวนมากใช้เรียนร่วมกันคือ ค้อนเหล็ก ส่วนเฟือง และคีมปากจิ้งจก คิดเป็น อัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชิ้น ต่อนักเรียน 29, 27 และ 26 คน ตามลำดับ ส่วนอุปกรณ์ที่นักเรียน ใช้เรียนในอัตราส่วนน้อยที่สุด คือกรรไกรตัดกระดาษคิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ย 1 ชิ้นต่อนักเรียน 3 คน

2.4.7 ครูผู้สอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ในท้องถิ่นพอใจสูงสุดต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนในเรื่องการจัดหาวัสดุ เหลือใช้ในท้องถิ่นไว้ใช้ในการประจักษ์ วิชาชีพ รองลงมาคือการทำความสะอาดสถานที่ปฏิบัติงาน

2.4.8 เกี่ยวกับการเตรียมการสอน รายการที่ครูผู้สอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ในท้องถิ่นปฏิบัติได้สูงสุดคือการนำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาใช้ในการ เรียน การสอน รองลงมาคือการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์

2.4.9 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ ในท้องถิ่นปฏิบัติได้สูงสุดคือการสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง รองลงมาคือการสอนให้นักเรียน ทำงานเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่ครูปฏิบัติได้ต่ำสุด คือการพานักเรียนไปศึกษาในสถานประกอบ อาชีพอิสระในท้องถิ่น

2.4.10 การวัดและการประเมินผล ครูผู้สอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ ในท้องถิ่นให้ความสำคัญสูงสุดต่อผลสำเร็จของงานที่นักเรียนทำ รองลงมาคือการให้ความสำคัญ ต่อกระบวนการทำงานเป็นลำดับขั้นก่อน

2.4.11 ครูผู้สอนงานประจักษ์ วิชาชีพ เสวก เหลือใช้ในท้องถิ่นมีปัญหามากที่สุด เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 54.1 รองลงมาคือผู้ปกครองให้ความ ร่วมมือ น้อย ร้อยละ 49.5

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือก ชั้น ป.5 และ ป.6 ในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประเด็นสำคัญที่น่าจะนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกสอนภาษาอังกฤษมากกว่าเลือกสอนงานเลือกในกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งหมายความว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เลือกสอนงานเลือกเพียง 100 ชั่วโมง หรือ 300 คาบเท่านั้น เพราะเป็นคาบเวลาที่หลักสูตรบังคับให้โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดการเลือกสอนภาษาอังกฤษหรือสอนงานเลือกเพิ่มเติมเป็นอำนาจของโรงเรียนโดยตรง ซึ่งเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 520/2523 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 ที่ระบุว่า "เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาได้เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต (งานเลือก) อย่างใดอย่างหนึ่งตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น" ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมวิทย์ สุกเมธี (2525 : 70) เรื่อง "ความนึกเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการเลือกวิชาในกลุ่มประสบการณ์พิเศษของหลักสูตรประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดจังหวัดสมุทรปราการ" พบว่าโรงเรียนเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าเปิดสอนวิชาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิต (งานเลือก) คือเปิดสอนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 63.1 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ สมาน แสงมลิ ใ้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษนั้นง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน มีครูที่เคยสอนอยู่ก่อนแล้ว การสอนไม่คงใช้อุปกรณ์มาก (วารุณี ธนวรานิช และมานิต กรินพงศ์ 2525 : 14) และ ชีระ ภูเจริญ ใ้ให้ทัศนะไว้ว่า เหตุที่โรงเรียนเลือกสอนภาษาอังกฤษเพราะการสอนงานอาชีพค่อนข้างจะยุ่งยาก เรื่องการจัดกิจกรรม วิชาการ วิชาการ ที่มีความชำนาญ และครูไม่คุ้นเคยกับเนื้อหาวิชาบางส่วนในกลุ่มประสบการณ์นี้ (ชีระ ภูเจริญ 2525 : 14) เมื่อพิจารณาจากหลักสูตรและแผนการศึกษาแห่งชาติ พบว่าจุดมุ่งหมายหลักนั้นรัฐต้องการให้เน้นที่การงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นสำคัญ ดังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ข้อ 31 ที่ว่า "การศึกษา ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐาน สามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 10) ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะทางค่านอาชีพให้สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับ

จากการเรียนไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเลือกสอนภาษาอังกฤษ หรือเลือกสอนงานเลือกในสภาพปัจจุบันนี้ยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเท่าที่ควร ทรามไปที่โรงเรียนจำนวนมากยังเลือกสอนภาษาอังกฤษ ความมุ่งหวังที่จะให้เด็กมีฝีมือในการทำงาน มีนิสัยที่ดีในการทำงาน มีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ก็คงจะไร้ผล จึงเป็นหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้การสอนกลุ่มประสบการณ์นี้บรรลุผลต่อไป

2. การจัดสอนงานเลือกในชั้น ป.5 และ ป.6 พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอน เป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกงานที่จะสอน จึงเป็นที่น่ายืนยันว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบันได้จัดในรูปแบบของคณะบุคคลหรือคณะกรรมการ โดยเฉพาะการจัดสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าหากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นผู้ตัดสินใจเลือกเองว่าจะสอนงานเลือกอะไรแล้ว อาจทำได้ไม่เหมาะสมรัดกุม และเกิดความผิดพลาดได้ เช่น ไม่ตรงกับความสนใจของนักเรียน ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคม ฯลฯ ซึ่งอาจส่งผลเสียไปถึงเจตคติของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการจัดสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน การดำเนินการของโรงเรียนตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ สอดคล้องกับคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ต้องการให้โรงเรียนแจ้งทั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาตัดสินใจเลือกสอนงานเลือกโดยให้คำนึงถึงความสนใจ ความถนัดของนักเรียน ความพร้อมของครูผู้สอน ของโรงเรียน ของผู้ปกครอง ความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ทรัพยากร แหล่งวิทยาการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างงานเลือกกับงานพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 ข : 183)

3. การจัดสอนงานเลือก โรงเรียนส่วนใหญ่ได้คำนึงถึงครูที่มีความสามารถในการสอน และความเหมาะสมกับสถานของท้องถิ่น ถึงแม้ว่าข้อควรคำนึงในการเลือกสอนงานเลือกตามที่แนะนำไว้ในเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรทั้งของกรมวิชาการและของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะมีอยู่หลายข้อหลายประเด็น แต่จากการนิเทศติดตามผลหรือจากผลการวิจัยต่าง ๆ จะพบว่า การเลือกสอนงานเลือกในโรงเรียนนั้น โรงเรียนจะคำนึงถึงครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการเลือกแต่ละงานมีลักษณะ เฉพาะของเนื้อหาและกิจกรรมแตกต่างกันไป ซึ่งจำเป็นจะต้องฝึกให้นักเรียนปฏิบัติจริงจนมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพขั้นพื้นฐาน ครูที่สอน

ไค้ก็คือครูที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในงานนั้น ๆ โดยตรง (สวัสดิ์ นิเทศรววิทย์ 2525 : 17) แต่ในทางกลับกัน แนวคิดในการสร้างหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ถือว่าครูที่สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพไม่จำเป็นต้อง เป็นครูที่มีความรู้เฉพาะอย่าง (พรเพ็ญ ปทุมศิริ 2525 : 24) จึงทำให้มองเห็นว่าเรื่องครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐาน อาชีพนั้น หลักทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงของโรงเรียนค่อนข้างจะสวนทางกัน ปัญหาที่ตามมาคือ ถ้าโรงเรียนมีครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอนเป็นหลักหรือแนวทางในการ เปิดสอนงาน เลือกต่าง ๆ แล้ว โอกาสที่จะสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ว่าต้อง เลือกสอนงานเลือกให้ตรงกับอาชีพของชุมชนหรือให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นก็คงจะเป็นไปได้น้อย แต่ในอนาคต ปัญหานี้มาจะทุเลาลงได้ เพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประถมศึกษาโดยตรง ไค้เริ่มบรรจุครูวุฒิทางอาชีพบ้างแล้ว กังจะเห็นได้จากจำนวนครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางอาชีพในปีการศึกษา 2527 มี ประมาณ ร้อยละ 6.35 ของจำนวนครูทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ 2527 : 44) และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ ไป

กรณีที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนงานเลือกกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพโดย คำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นนั้น นับว่าเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องที่สุด เพราะ ตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรประถมศึกษาที่ต้องการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องและ เหมาะสม กับท้องถิ่นอยู่แล้ว เห็นได้จากที่กรมวิชาการมอบให้เขตการศึกษาต่าง ๆ ทำการพัฒนา หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์ในชั้น ป.5 และ ป.6 ขึ้นใช้เอง (เขตการศึกษา 4 ภูเก็ต ม.ป.ป. : หน้า) ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การจัดสอนงานเลือกโดยคำนึงถึงความ ต้องการของท้องถิ่น จะทำให้เกิดผลดี 3 ประการด้วยกัน คือ

3.1 ทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพราะ เชื่อว่าอาชีพบางอย่าง กำลังจะสูญหายไป หรืออาชีพบางอย่างที่มีอยู่แล้วแต่ไม่ได้รับการฟื้นฟูเท่าที่ควร การที่โรงเรียน นำมาสอนโดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเข้าช่วย จะทำให้เห็นประโยชน์และความสำคัญยิ่งขึ้น ถือว่าเป็นการอนุรักษ์อาชีพของท้องถิ่นได้อีกประการหนึ่งด้วย

3.2 ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน เมื่อจบจาก โรงเรียนไปแล้ว อาจศึกษาเพิ่มเติมและยกเป็นอาชีพหลักต่อไป ผลพลอยได้ก็ตามมาก็คือ ลดปัญหาการว่างงาน ปัญหาอาชญากรรม และการอพยพเข้าสู่เมืองหลวง

3.3 ทำให้ผู้ปกครองมีเจตคติและค่านิยมที่ดีต่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน เพราะกลุ่มประสบการณ์นี้ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจ เหมือนคณิตศาสตร์ ภาษาไทย หรือวิชาอื่น ๆ จึงมักจะมองเห็นว่า การสอนงานอาชีพในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ ทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 217) ทั้งนี้ถ้าโรงเรียนนำอาชีพในท้องถิ่นมาจัดสอน ใ้กันอย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดผลงานที่มองเห็นได้ชัดเจน เช่น ผลงานทางด้านการเกษตร เพิ่มขึ้นกว่าเดิม นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ที่บ้านได้ เชื่อว่าผู้ปกครองจะมีเจตคติและค่านิยมที่ดี และนั่นก็หมายความว่าโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือมากขึ้น

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครูผู้สอนงานเลือกส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานที่สอน ทั้ง ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นมากในการจัดการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เพราะข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้บ่งชี้ว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ หรือเกือบทั้งหมดไม่ได้จบมาทางสายอาชีพโดยเฉพาะ ถ้าครูเหล่านี้ไม่มีความรู้ความชำนาญพิเศษและศรัทธาในงานที่สอนแล้ว ผลเสียที่เกิดขึ้นคือ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายทั้งครูและนักเรียน การสอนไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ของนักเรียนก็ไม่เป็นที่น่าพอใจ กล่าวโดยสรุปแล้วจะส่งผลไปในทางลบมากกว่าทางบวก เป็นที่น่าสังเกตรว่างานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เช่น ของลักขณา สมเชื้อ (2524 : 9) และของ เสริมวิทย์ สุขเมธี (2525 : 99) ข้อมูลที่พบก็เป็นไปในลักษณะเดียวกันคือ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานที่ตนสอน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอาจเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ผู้บริหารระดับสูงกว่าโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการสอนงานกลุ่มนี้น้อยกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ และเนื่องจากการขาดงบประมาณในการจัดการอบรม สำหรับการแก้ไขนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 191) ได้เสนอแนะแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสามารถพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจที่จะสอนงานนั้น ๆ ได้ด้วยการส่งไปอบรมระยะสั้น 3 - 5 วัน ในวิทยาลัยครู หรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่อยู่ใกล้ ๆ โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าสถานศึกษาเหล่านั้น

5. โรงเรียนส่วนใหญ่มีหนังสือค้นคว้าหาความรู้ เกี่ยวกับงานที่สอนในปริมาณที่น้อย ข้อมูลนั้นอาจจะได้รับการสนใจจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพราะจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางอาชีพและไม่เคยได้รับการอบรม แม้จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับ เนื้อหาของงานที่สอนจากใบความรู้และเอกสารทั่ว ๆ ไป ดังนั้นถ้าโรงเรียนขาดสิ่ง เหล่านี้หรือมีในปริมาณที่น้อยก็จะทำให้ครูขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพ แนวทางแก้ปัญหาที่น่าจะทำได้ 4 ทาง คือ ประการที่หนึ่ง โรงเรียนวางแผนการใช้เงินรายหัวที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดให้แต่ละปี แบ่งซื้อหนังสือเกี่ยวกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ประการที่สอง ขอเอกสารสิ่งพิมพ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานที่สอน ประการที่สาม จัดให้มีห้องสมุดภายในกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นการรวมทรัพยากรที่มีอยู่ จะทำให้ได้ปริมาณหนังสือมากขึ้นและสะดวกในการค้นคว้า ประการที่สี่ โครงการห้องสมุดโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการอยู่ทั่วประเทศ น่าจะจัดซื้อหนังสือเกี่ยวกับการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในปริมาณที่มากพอสมควร

6. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติจริง การทำงานเป็นกลุ่ม การให้ความสำคัญต่อกระบวนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอนและผลสำเร็จของงานที่นักเรียนทำอยู่ในระดับมาก การดำเนินการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงนี้ เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้การเรียนการสอนงานต่าง ๆ ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมุ่ง เน้นที่ทักษะและประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการทำงานให้มากที่สุด เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการทำงาน การแก้ปัญหาด้วยตนเองต่อไป ซึ่งแนวทฤษฎีที่กำหนดคือตราส่วนในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไว้ดังนี้ คือ สอนความรู้ประมาณร้อยละ 15 - 20 สอนเจตคติประมาณร้อยละ 15 - 20 และสอนทักษะประมาณร้อยละ 60 - 70 ของเวลาเรียน (ศิริลักษณ์ ศรีภมร และคณะ 2524 : 163)

การสอนให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ก็เป็นความหวังของหลักสูตรเช่นกัน เพราะ การศึกษาในรูปแบบใหม่มีได้ เน้นเพื่อตัวเอง แต่เน้นที่การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นการสอนจึงจำเป็นต้องยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ และครูต้องพยายามจัดให้ยูเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มให้มาก เพื่อช่วยให้เขาเกิดความรู้ความเข้าใจ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น (ทัศนยา แชนมณี 2522 : 200)

การให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการทำงานเป็นลำดับขั้นก่อนและผลสำเร็จของงานที่นักเรียนทำ กิจกรรมทั้งสองประการนี้สอดคล้องกับแนวการปฏิบัติในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยเฉพาะวิธีการประเมินผล ได้กำหนดให้ประเมินทั้ง 2 ส่วน คือประเมินในขณะปฏิบัติงาน เพื่อดูกระบวนการทำงานว่าทำได้ถูกต้องตามขั้นตอนหรือไม่ และประเมินผลหลังการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบผลสำเร็จของงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526 : 523) ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนในโรงเรียนถือว่า "เป็นการเรียนรู้" จึงจำเป็นต้องให้ผู้เรียนรู้ทั้งหลักทฤษฎีและวิธีการที่ถูกต้องว่าควรจะทำอะไรก่อนหลัง เพื่อสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนงานเลือกได้จักทำให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างถูกต้องตรงตามความต้องการของหลักสูตรนั้น แสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อาจเกิดจากการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นหลักสูตร แผนการสอน หรือเอกสารประกอบหลักสูตรชนิดอื่น ๆ จนรู้ว่าการสอนกลุ่มประสบการณ์นี้ควรเน้นกิจกรรมอะไร เป็นสำคัญ จึงทำให้เห็นแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนงานเลือกต่าง ๆ ในอนาคต

7. การเชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการสอนงานเลือกยังทำได้น้อย ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลบ่งบอกว่าในท้องถิ่นมีบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับงานที่สอนอยู่เป็นจำนวนมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ "ผลการศึกษาค้นคว้าและประเมินผลโครงการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา โดยความร่วมมือขององค์การยูนิเซฟ" ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 187) ทำให้เป็นที่น่าสังเกตทั้งสองประการคือ อาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่ขอความร่วมมือจากชุมชนหรือขอความร่วมมือแล้ว แต่ได้รับการปฏิเสธ ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้าใจและเห็นความสำคัญในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ การขอความร่วมมือให้เขามาเป็นวิทยากรในบางเวลาก็ไม่น่าจะมีปัญหา เพราะผู้ที่เรียนหรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์เป็นบุตรหลานของเขาเอง แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือทางฝ่ายโรงเรียนต้องมีโครงการที่แน่นอน กำหนดตารางสอนให้ชัดเจน แจ่ม เรื่องที่จะสอนในครั้งนั้น ๆ ให้ทราบล่วงหน้า เพื่อเขาจะได้วางแผนและเตรียมตัวทัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 203) กิจกรรมนี้น่าจะได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นไปไ้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบัน เพราะนอกจากจะเป็น

ประโยชน์ทางวิชาการ โดยตรงแล้ว ผลที่ได้ความมาคือ เป็นการสร้าง เจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับ ชุมชนหรือท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ด้วย

๘. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ และผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยทุก ๆ เรื่อง ถ้าถาม ถึงความเพียงพอของอุปกรณ์ก็จะได้รับคำตอบว่าไม่เพียงพอเสมอไป แม้แต่โครงการที่ได้รับ ความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) โดยเน้นการจัดอุปกรณ์งานต่าง ๆ ใน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในปริมาณที่คณะกรรมการดำเนินการ เห็นว่าเพียงพอแล้วให้กับ โรงเรียนในโครงการ แต่เมื่อมีการติดตามและประเมินผลจากผู้ใช้ ก็ได้รับคำตอบว่าไม่เพียง พออยู่นั่นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 186) ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะครูต้องการใช้ให้สะดวกสบาย มีไว้เป็นของส่วนตัว โดยมีค่าใช้จ่ายถึงการบริหาร วัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียนว่าอุปกรณ์ชิ้นใดควรมีจำนวนเท่าไรที่สามารถแบ่งหรือผลัดเปลี่ยนกันใช้ ในลักษณะประหยัดและเกิดประโยชน์ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนหนึ่งได้ถามถึง จำนวนอุปกรณ์แต่ละรายการที่โรงเรียนมีอยู่ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่โรงเรียนควรจะมี ตามคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 : 226 - 234) โดยผู้วิจัยมีจำนวนนักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 359 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 ง : 5) ซึ่งโรงเรียนขนาดนี้มีจำนวน มากที่สุด คือมี 10,093 โรงเรียน จากโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 30,589 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 32.9 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ง : 313) เกณฑ์ ที่ใช้คำนวณคือ นักเรียนห้องเรียนละ 30 คน พบว่าอุปกรณ์ของแต่ละงานเลือกที่ศึกษารุ่นนี้ ส่วนใหญ่จะมีอยู่ใกล้เคียงและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นงานสานซึ่งไม่มีเกณฑ์ที่จะใช้ เปรียบ เที่ยบ แต่จากการสัมภาษณ์ ประยงค์ จินคาวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าอุปกรณ์ของงานนี้ ทุกรายการยังมีอยู่ในปริมาณที่น้อย เหตุที่เป็น เช่นนี้อาจเพราะว่าลักษณะของอุปกรณ์งานสานแตกต่างจากอุปกรณ์งานอื่น ๆ ที่ไม่สามารถใช้ ร่วมกันได้ และมีโรงเรียนเป็นส่วนน้อยที่จัดสอนงานนี้ ส่วนงานอาหารและโภชนาการ งานการ ทำสวนผัก และงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น เป็นงานที่ค่อนข้างมาจากงานบังคับ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนรายการอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงมีเพียงพอ สำหรับอุปกรณ์บางรายการที่ ไม่มีหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ครูแก้ปัญหาโดยวิธีให้นักเรียนนำมาจากบ้านและครูจัดทำมาเอง

ส่วนที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่เห็นด้วยกับการที่หลักสูตรประถมศึกษากำหนดให้นักเรียนต้องเรียนและฝึกกิจกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นส่วนใหญ่ (ภิรมย์ ศรีเพชร 2525 : 57) หากการประชาสัมพันธ์ หรือผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจกับโรงเรียน เพราะมีวุ่นวายกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ น่าจะแก้ไขบรรเทาลงได้โดยการที่ผู้บริหารร่วมกับครูผู้สอนในโรงเรียนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนทุก ๆ ด้านให้ผู้ปกครองทราบ เช่น การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ออกไปเยี่ยมเยียนเป็นครั้งคราว หรือจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากรของท้องถิ่นในลักษณะของโรงเรียนชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู เกี่ยวกับการสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
2. ศึกษาพฤติกรรมการเรียนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้น ป.5 และ ป.6
3. ศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการจัดสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
4. ศึกษาการใช้สื่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
5. เปรียบเทียบความคาดหวังของนักวิชาการหลักสูตรกับสภาพที่เป็นจริงในการสอนงานเลือกกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ